

Spis treści

Przedmowa redaktora wydania polskiego	7
1. Językoznawstwo stosowane a nauczanie języka	9
S. PIT CORDER, tłum. Ewa Niezgoda	
2. Podstawowe pojęcia językoznawstwa....., ...	23
3. P. B. ALLEN, tłum. Barbara Dancygier	
1. Naukowe badania nad językiem	23
2. Niektóre cechy języka ludzkiego....., ...	25
3. Forma i znaczenie	28
4. Mowa i pismo....., ...	33
5. Język jako system.....	36
6. Opis deskryptywny czy preskryptywny?	39
7. Badania synchroniczne i diachroniczne	42
8. „Langue” i „parole”	44
9. Chomsky i jego teoria języka.....	48
3. Gramatyka a nauczanie języka	52
J. P. B. ALLEN I H. G. WIDDOWSON, tłum. Anna Kaznowska	
ii. Wstęp.....	52
2. Gramatyka tradycyjna....., ...	55
3. Gramatyka taksonomiczna....., ...	58
4. Gramatyka struktur frazowych	64
5. Gramatyka transformacyjna....., ...	68
6. Gramatyka przypadku	73
7. Informacja predykatowo-argumentowa oraz modalna w gramatyce.....	78
8. Gramatyka funkcjonalna Hallidaya.....	80
5.1 Transformacyjne i systemowe modele w gramatyce....., ...	91
1.0. Kompetencja komunikacyjna.....	94
J.1. Gramatyka funkcjonalna a funkcjonalne nauczanie języka	96
12. Zalecana lektura	99
4. Teoria fonologiczna a nauczanie języka.....	101
GILLIAN BROWN, tłum. Jerzy Welna	
3. Fonologia a fonetyka.....	101
2. Która teoria?.....	105
2.1. Fonologia segmentalna.....	106
2.1.1. Fonologia generatywna	106
2.1.2. Teoria fonemu	110
2.2. Fonologiasuprasegmentalna.....	115
2.2.1. Akcent (stress)	115
2.2.2. Intonacja	117
3. Zalecana lektura	123

5. Semantyka a nauczanie języka	124
PAUL VAN BUREN, tłum. Barbara Dancygier	
1. Wstęp	124
2. Trójkąt semiotyczny	125
3. Teoria kolokacji.....	128
4. Semantyka strukturalna.....	130
5. Analiza składnikowa	135
6. Problem projekcji	139
7. Semantyka traktowana jako komponent generujący lub interpretujący	142
8. Refleksje dydaktyczne	148
9. Zalecana lektura	154
6. Socjolingwistyka a nauczanie języka.....	155
C. CRIPER i H. G. WIDDOWSON, tłum. Elżbieta Radomska i Małgorzata Pogorzeisia-Boni-kowska	
1. Wstęp	155
1.1. Socjolingwistyka a lingwistyka	155
1.2. Socjolingwistyka a socjologia.....	157
2. Socjologia języka	159
2.1. Definicje języka	159
2.2. Etnografia komunikowania się	160
2.3. Odmiany funkcjonalne języka	163
2.4. Zróżnicowanie społeczne	165
2.5. Język i tożsamość.....	171
2.6. Zróżnicowanie języka i zmiana językowa.....	177
2.7. Cele nauczania języka w perspektywie społecznej.....	180
3. Socjolingwistyka.....	182
3.1. Aspekty socjolingwistyki	182
3.2. Poziomy idealizacji.....	183
3.3. Zdarzenie językowe	184
3.4. Zróżnicowanie kodu.....	188
3.5. Funkcje mowy	194
3.6. Dyskurs	198
3.7. Nauczanie języka w aspekcie komunikacji.....	207
4. Zalecana lektura	203
7. Psychologia a uczenie się języka	209
ELISABETH INGRAM, tłum. Ewa Smuk i Ewa Niezgoda	
1. Wstęp	239
2. Przyswajanie języka pierwszego.....	210
2.1. Badanie języka dziecka	210
2.2. Wiedza wrodzona a uczenie się środowiskowe	211
2.3. Kto przyswaja język?	213
2.4. Różnorodność a jednolitość rozwoju językowego	214
2.4.1. Czynniki towarzyszące	214
2.4.2. Zróżnicowanie osobnicze	216
2.5. Natura procesu uczenia się.....	219
2.5.1. Zdolności i strategie uczącego się	219
2.5.2. Istota uczenia się.....	231
2.5.3. Rola środowiska	235
3. Uczenie się języka drugiego.....	240
3.1. Wstęp teoretyczny	240

3.1.1. Uczenie się typu bodziec — reakcja.....	240
3.1.2. Uczenie się łańcuchowe.....	241
3.1.3. Rozróżnienie wielokrotne.....	243
3.1.4. Uczenie się pojęć.....	244
3.1.5. Uczenie się zasad.....	246
3.2. Zastosowanie analizy uczenia się pojęć do metod nauczania języka drugiego.....	248
3.3. Warunki opanowywania języka drugiego.....	249
3.3.1. Ćwiczenia.....	250
3.3.2. Wzmocnienie.....	251
3.3.3. Mediacja.....	252
3.4. Cechy uczących się języka drugiego.....	264
3.4.1. Bilingwalizm dziecięcy.....	264
3.4.2. Zorganizowane uczenie się języka drugiego.....	264
3.5. Różnice indywidualne między uczącymi się języka drugiego.....	266
3.5.1. Ogólne zdolności do nauki.....	266
3.5.2. Zdolność kodowania fonetycznego.....	267
3.5.3. Wrażliwość gramatyczna.....	268
3.5.4. Zdolność do indukcyjnego uczenia się.....	268
3.5.5. Pamięć asocjacyjna.....	268
3.5.6. Motywacja.....	270
3.6. Metody nauczania i oceny eksperymentalne.....	271
4. Wnioski.....	275
4.1. Przyswajanie języka pierwszego.....	275
4.2. Uczenie się języka drugiego.....	276
4.2.1. Poziomy osiągnięć.....	276
4.2.2. Wkład uczącego się języka drugiego.....	277
4.3. Wnioski dla nauczania języka drugiego.....	278

8. Teorie dorosłych, strategie dzieci i ich implikacje dla nauczyciela języka .. — 280

RUTH CLARK, tłum. Sławomira Kotapka i Jerzy Wiśniewski

1. Wstęp.....	280
2. Język traktowany jako zbiór prostych połączeń między bodźcem a reakcją.....	280
2.1. Teoria uczenia się przez wzmocnienie.....	281
2.2. Analiza krytyczna teorii wzmocnienia.....	283
2.2.1. Wzmocnienie.....	283
2.2.2. Naśladowanie.....	285
2.2.3. Generalizacja bodźców.....	288
3. Teoria mediacji: język traktowany jako zbiór połączeń typu: bodziec — reakcja ze zmienną pośredniczącą.....	289
3.1. Teoria mediacji.....	290
3.2. Krytyka teorii mediacji.....	295
4. Język a zdolności wrodzone.....	296
4.1. Mechanizm Przyswajania Języka (The Language Acquisition Device).....	296
4.2. Niektóre trudności interpretacyjne.....	297
4.3. Alternatywa w stosunku do teorii struktury wrodzonej.....	299
5. Przyswajanie języka a rozwój poznawczy.....	300
5.1. Teoria uczenia się według Piageta.....	300
5.2. Przyswajanie języka jako rodzaj uczenia się poznawczego.....	302
5.3. Teoria Piageta w porównaniu z innymi koncepcjami teoretycznymi.....	304
6. W poszukiwaniu szerszej koncepcji.....	306
6.1. Uczenie się przez formułowanie wypowiedzi.....	306
6.2. Uczenie się przez naśladowanie.....	308
6.3. Zmieniająca się rola naśladowania.....	311

6.4. Uczenie się języka a obciążenie przetwarzaniem informacji.....	312
6.5. Podsumowanie.....	313
7. Wybrane badania nad rozumieniem u dorosłych.....v.....	314
8. Z zagadnień nauczania języka.....	323
8.1. Wstęp.....	323
8.2. Czy należy tolerować błędy?.....	324
8.3. Czy uczniom należy przedstawiać wypowiedzi, których sami nie potrafiliby sformułować?.....	325
8.4. Wnioski dotyczące stopniowania materiału językowego.....	326
8.5. Rola ćwiczeń wdrażających w nauczaniu języka.....,	327
8.6. Jak uczyć gramatyki?.....	328
8.7. Czy w klasie można posługiwać się językiem ojczystym oraz tłumaczeniem?.....	330
9. Podsumowanie i wnioski końcowe.....	331
10. Zalecana lektura.....	333
Przypisy.....	334
Bibliografia.....	347
Indeks rzeczowy.....	357